

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thêm mà lại ngọt
 làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngợi
 Chỉ một mình hãng Denis frères có thể mà thôi

có danh thối, song lấy việc trách
 nhơn thì tài mà suy thì cũng dám
 chắc ông **Trần-vân-Quang** với ông
Mai-dương-Đệ, cũng là bậc xa nghe
 rộng thây.

Ấy vậy, «**Thực-Nghiệp-Dân-Báo**»
 mà đăng ba tay có tài này ra giúp,
 thì có lo chi không thành-vượng.

Tê báo **L. T. T. V.**, kính chào
 mừng «**Thực-Nghiệp-Dân-Báo**»
 và bi-nhân, cũng thừa lấy dịp kính
 chào tam qui đồng-nghiệp-hữu.

L. H. M.

Tặng tiền phở

Vụ kiện thứ nhì

Theo như lời **Bản-báo** đã diễn
 luận về vụ chủ phở phạm điều luật
 mới ban hành vào cuối Đông-Pháp,
 ngày 23 Octobre 1919, ngoài trừ các
 vụ kiện ngoại cội, vụ kiện Lưu-Mười
 chủ phở đường Pellerin chưa xử,
 nay nghe người mượn phở quái de
 Mytho Cholon; sửa kiện chủ phở
 đăng ấy cũng vô cơ mà tặng tiền
 phở.

Rằng đây phở ấy, sáu năm trước
 cho mượn 18\$00 đồng một tháng,
 cách vài năm tăng 21 đồng. Nay
 phở đã tề, lại tăng lên tới 24 đồng.
 Bộ chủ phở tưởng phở cũ chừng
 nào mất giá chừng này sao chứ?

Chưa biết phải chủ phở tăng hay
 là người bao phở là một vị quan
 và tự ý tham, tăng lấy, nhưng mà chủ
 phở hiện ở đây, trăm đầu đờ đầu
 tâm là lẽ.

Bá-tánh đang ngồng trông quan
 Biện-lý nghiêm trừng y luật mà cứu
 vực dân nghèo, mà như là quan
 Biện-lý Bồ-hử-Tri là một vị qui
 quan đã nổi tiếng oai nghiêm trong
 sáu tỉnh.

Canh-nông-trương-tê

Nghe tin ông Nguyễn-tấn-Được,
 cựu Thông-ngôn Đê-hình, mới khởi
 soạn sáng tạo hội Canh-Nông-Trương-
 Tê trong tỉnh Sadec. Nhờ sức quan
 viên trong tỉnh phụ giúp, nên buổi
 5 Juin là ngày nhóm lập hội, có hơn
 ba trăm vị hiện diện. Trong số, có
 đủ quan Chủ-tỉnh, Chủ-quận và viên
 quan tân cựu, từ Đốc-phủ-Sứ như
 ông Lê-quang-Hiền, tới Cai-phó-tổng
 và nghiệp-chủ, điền-chủ.

Khi mở hội, quan Chủ-tỉnh Bes-
 nard, có đề lời khuyên giải sự ích
 lợi về Canh-Nông-Trương Tê, doan
 M. Được mới thay mặt cho cả hội
 mà kính lời đáp tạ ơn ngài chiếu cố.
 Rồi lại, hội mới chấn-chỉnh mục
 đích hội rồi lo bàn cử ban-hội.

Cử:
M.M. Nguyễn-tấn-Được, Hội-trưởng
Nguyễn-v.-Bây, Phó chủ hội
Đình-quang-Hiền, Chánh-từ-hàn
Trần-ngọc-Ty, Phó Từ-hàn,
Nguyễn-duy-Thanh, Thủ-bôn
Trần-khai-Sơ, Hội-viên.
Hồ-quang-Đầu, id
Nguyễn-v.-Phụng, id
Trần-duy-Hình, id
Bàn cũ xong, Hội-trưởng đề tiếng
 cảm ơn, hội có lòng tưởng đến và

phổ rằng ngài lo giới mục-dịch tới
 quan Thông-đốc hầu phê theo phép
 rồi sẽ khởi hành.

Bản-báo chúc cho hội vinh-
 viển, làm ích quốc lợi dân và cũ
 khen tỉnh Sadec chứa đầy những
 tay ưu thế mãn thời, đầy chí mớ-
 mang công-ích.

L. T. T. V.

Cuộc hát tại Tân-an

Tiếp tin mới và chương-trình của
André Nguyễn-vân-Thận với M. Joseph
Vô-vân-Ngũ giới mời dự xem cuộc hát
 bông tại Tân-an, của nhị qui thiết lập
 riêng mang chữ vị Chủ-bút báo giới
Tây-Nam buổi 13 juin này.

Trước khi bình-luận về cuộc hát bông
 tại Tân-an và về chí mớ mang của M. M.
Thận và **Ngũ**, **Bản-báo** xin đề lời cảm
 ơn nhị qui vị và tặng khen người đầu
 chí mớ mang, đầu cho rằng hi cuộc.

L. T. T. V.

**Một thứ thuốc
 là nên hát**

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bạc
 đồng thiếu không đủ dùng, công là tràn
 ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ở tại
 mình cứ đi mua thuốc lá của nước Trung-
 hoa, của xứ Algérie cũng những nơi khác,
 mà gây nên cái hiện tượng ấy?

Vậy chỉ nên mua thuốc lá của **ĐÔNG-
 DƯƠNG YÊN-TRẠO CÔNG-TI**, vì những
 thuốc ấy trồng ở đây theo những phương-
 pháp thích-hợp, chớ ở đây theo những
 cách-thức độc-hại, khiến cho thuốc lá ấy
 là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ
 thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hát thuốc chưa và nhà **COG**,
 hiệu **SCAFERLETTI**; hoặc đi vào nhà
COG, FAVORITES, ALLIÉS, v. v. cũng
 được xi-gà hiệu **MANDARIN, BOUQUET**,
LOUIS, và NARCISSE là những thuốc của
ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-TRẠO CÔNG-TI chớ ra.
 Vì hát thuốc ấy tức là giúp những người
 ở đàng-bang trồng thuốc, và chớ thuốc ấy.
 Mà lại giữ được tiền bạc không mất
 ra ngoại-quốc vậy.

**MỜ MANG BUỒN BẠN
 Chớ nào muốn thiệt ai**

Báo **C. L.** kỳ trước bị nhạ...
 rằng: tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, đường Espé-
 gne số 82, là M. Trần-quang-Nghiêm
 mà bởi người coi vì cơ nào làm đến thất
 đức vậy?

Thầy vậy bi-nhân có đến viếng chủ
 tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, đường Espé-
 gne số 82, là M. Trần-quang-Nghiêm
 mà bởi người coi vì cơ nào làm đến thất
 đức vậy?

Ngài nói rằng ngài đã bốn thân đến
 M. Trần-vân-Chim tự Văn-phi, chủ-bút,
 mà phân trần hơn thiệt rồi. Vì chẳng ngài
 có bán hai năm nay một thứ đèn loa
 nghĩa là đèn đốt mần-sống, đèn ấy hiện
 là Best, sáng trắng, tốt đẹp, đã ít tên
 đăng lại tiền dụng lắm. Đã bán ra khắp

nơi, nào Triều-dinh Huế, nào những nhà
 sang trọng như Đờ-hữu-Chợiơn cùng
 các nhà thương-mãi đều mua dùng,
 cho nên đèn ấy mấy tháng sau đã bán
 Huê kỳ giới qua không kịp mà bán.

M. Trần-quang-Nghiêm mua vừa bụng
 các mỗi hàng, nên đã đánh giầy thép qua
 Huế-kỳ mà mua nhiều, chắc trong ít tháng
 nữa thì đèn ấy qua nhiều lần, nên M.
 Trần-quang-Nghiêm muốn dự phòng một
 vài cặp phở để chứa đèn. Sàng dịp làm
 từ giao-kết với chủ phở, M. Nghiêm tới ý
 muốn mượn thêm ba cặp sau là chỗ
 chứa đèn của Trần-vân-Chim tự Văn-Phi
 hàng ở.

Khi đọc báo **C. L.** rồi, M. Nghiêm chính
 minh đến mà nói với M. Chim rằng:
 Việc cần dùng phở tuy đã làm từ giao-
 kết rồi, mà không phải cần dùng phở để
 cho M. Trần-vân-Chim ở, chẳng ngại
 kiểm phở khác từ về và sạch sẽ mà
 mượn rồi sẽ hay, chớ bây giờ, đèn Best
 qua không đủ bán có đâu dự phòng vừa.

Ấy vậy M. Nghiêm muốn mở rộng
 nhà buôn chớ chẳng phải muốn làm thiệt
 ai cả. Và lại qui nghiệp hữu làm phen
 đã giúp cho người An-nam buồn bán, há
 chẳng rộng lòng nhường cho M. Nghiêm
 chẳng ru? Ấy là đức bi-nhân chẳng
 tưởng qui nghiệp hữu nhỏ hẹp như ý
 để trong **C. L.**

Chủ-bút

**Việc lạ trên
 rừng dưới bề**

Cóc ăn ong lỗ

Ong lỗ là một thứ ong ở hang ở lỗ,
 trong núi thường có nhiều. Con ong lỗ
 xấp xỉ hai ong thường mà thân nó lại dài hơn
 các loài ong khác. Người đi núi thường
 vớ ý đập nhảm hoặc đập chấy, gây còi gì
 trên miệng hang nó, thì nó vỡ ra đeo
 theo chít dứ lằm. Nếu biết vậy, hễ nó vỡ
 ra thì cứ năm sấp xuống đất liền lại
 như người chết, đầu có một đôi con
 chít nhảm cũng cần rằng mồi chịu,
 thì nó không biết, chỉ bự vào đây
 người mà không chít, một chấp thì
 bay tán hết, nếu như vùng ấy đập
 đánh hay là chạy trốn thì nó theo chít
 vung lằm. Nếu chít nhiều lắm không thể
 cứu kịp, nọc độc xâm vào tạng phủ thì
 người phải chết.

Đền mùa nhiều cóc gặp con ong
 đồng, người ta thường thấy trước miệng
 hang bày tám con cóc vàng to bằng bát
 ăn cơm, con thì nằm con ngẩng lại có
 con nằm lằm ra chết. Vì sao ong đi ai
 nằm đứng lâu lại đó mà chiêm nghiệm.

Một bữa có người tánh lọc-mạch thấy
 vậy, bèn nằm xuống đất hồ lằm lại
 xem thì té ra những con cóc ấy
 đều chực ong bò ra cửa hang thì táp
 mà ăn.

Có một đêm rạt là: là buổi...
 con ong vào miệng thì con ong quay đi
 lại chích cho một phát. Cóc đầu lằm té
 giữa ra, nhưng miệng và ngậm chặt
 khư lằm ong, lằm-ngôm ngời dậy, có
 nước cho được. Khi cóc nhả qua nhàn
 lại để nuốt ong xuống thì ong chích
 không biết bao nhiêu phát vào có vào
 họng. Nếu xong, thì quay ra, nhào lằm
 vào vòng, bèn chực run rẩy rồi chết. Tiếp
 đến con cóc khác bò đến, táp được một
 miếng, bị ong chích rồi cũng nhào ngửa

ra chết như con lúc này; đến con sau
 nữa cũng thế. Vài ba con chết, thì cóc
 chết trước như đã sông lại, ngồi dậy,
 lại bò đến táp miếng khác, rồi cũng
 quay ra mà chết như trước, nhưng lần
 này coi bộ đau ít, không quay lộn như
 trước nữa, chỉ phách lạc hồn xiêu, nằm
 ngửa ra một chấp thì tỉnh ngay dậy,
 nháy mắt táp liền miếng khác. Ong lại
 chích cho như trước, cóc lại té ngang
 ra run vài cái, mà một chút thì tỉnh dậy
 ngay. Lần này lại coi bộ nhẹ hơn lần
 chết thứ nhì. Lại bộ đèn nich nữa, ong
 lại chích cho. Tự lằm này trở về sau hệ
 bị chích thì cóc chi xoàng đáu, ngày-
 ngày một đôi chút, hoặc là gặt qu và ba
 cái như ta say rượu, rồi tỉnh dậy xác
 ngay được miếng khác. Cứ như vậy,
 con nào cũng thế, xọc đến bao giờ cái
 bụng to căng lên mới lom xom rờ nhàn
 về bụng.

THƠ TÍN VANG LAI

(Petites correspondances)

Saigon le 11 Juin 1920

Ông chủ bút

Kính xin ông ấn hành bài của tôi
 đăng cho ông **Lê bá Cửn** propriétaire
 à Bình-Khánh, Giadinh vào nhật báo
 của ông cho **Lục châu tân lằm**.

Trong nhật báo **L. T. T. V.** số 774,
 ngày 7 Juin, ông trách tôi về việc: bán
 thuốc; ông biểu tôi sửa thời xưa tệ
 ông lại nói con ai để lại nhà bỏ sanh của
 tôi, tôi mới chịu bán thuốc không
 thì tôi không bán. Chẳng phải vậy đâu?
 Trong đời ai lại không tham danh, cầu
 lợi đầu để đầu công vậy, hễ bán thuốc
 thì lấy tiền, song bình và chớ là nhiều
 chứng bệnh, mua bán thuốc, trước khi
 phải xem chứng bệnh, rồi mới bán, bán
 bằng không thầy chứng bệnh mà ông bèn
 tôi bán thuốc rồi lại mạt người thì tội
 nghiệp lằm, đầu cho ông lương y langsa
 đi nữa ông không xem chứng bệnh thì
 cũng không cho thuốc bồng chi tới là
 người chuyên việc bõ sanh, chớ chẳng
 phải lương y, song tôi cũng biết
 nằm ba phân bình nhưng mà phải cho
 bết thế nào hoặc cho thuốc hoặc bin
 thuốc mà lấy lợi, bằng không thì
 đầu đám bán. Nếu ông không tin sai
 người đến tại nhà bõ sanh của tôi mà
 coi, mỗi ngày tới coi bệnh và cho thuốc
 uống mà không lấy tiền là mấy chục
 người, có đặc biệt... Theo lời ông
 nói đó xin để cho ông bồng công lằm
 giúp cho tôi một quý.

SÁM-MUNG.

Đền mùa nhiều cóc gặp con ong...

.....
 Khi nào có việc chi hi hậ
 muốn đãi đàng quan-khách
 mà chẳng dùng rượu Sám-
 banh (Champagne) hiệu
Tisane Marquis de
SAINT-JEAN
 là một
 phẩm mà cho họ tinh
 vui về đàng
 Rượu này có một mình hãng
Denis frères tự mà thôi.
 .....

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên thuộc của Ngoại-quốc với thuộc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điều trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LỬA

Giá bạc kho nhà nước... 9 fr.00
Giá lửa, ta 100 kil. chớ tới nhà máy Chợ Lớn (bao trả lại) - 6300 tới 6750.

NAM - KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Liều mạng sao chớ?

Bữa 5 juin, lối 9 giờ rưỡi mai, chèo Lý-Điền (chủ bác ruột với Lý Thiển), 38 tuổi, ở đường Colonel Grimaud, số 156, hằng ngang đường Kinh-lập, chớ trước tiệm Tạc-Lý. Lúc ấy có một cái xe hơi chớ đồ nhỏ, chạy qua đó, mà chèo ta mặc tưởng chỉ không biết (bộ nhớ quá hương) không thêm tránh, cứ việc đi ngay trước đầu xe đường như muốn cẳng xe chới vạy. Xe chạy tới đặng nhậm xe té lăn chớ, bầm mình bầm máu, lại một bánh cán vai y rứa. Ông B... là người coi máy xe hơi đó, chớ y lại nhà thương Angier cho thuốc. Chết ta chịu rày rùi ấy tại y tợn cả. — Tại mình thì chịu lấy.

Một bà dâm té xe kéo

Bữa 5 juin, lối 6 giờ 15 phút chiều, một bà dâm ngồi xe kéo số 1296, xuống dốc cầu Khâm-hội, đặng nhậm con ngựa kéo xe số 106. Bà phải té xuống đất chấy máu đượ chơn má y tá. Nghe nói bà có ngộp bện ống đém bà vào nhà thương Angier đã rồi.

Thơ-lân

Khách Quân-dương Ne-Kieu, 37 tuổi, giữ chức tâu Hoa-lên « Tjls » đầu tại trái nôi số 15, hừa 6 tây, hồi 6 giờ chiều, không biết y y háy xuống sông lặn kiếm giống chi mà để giúp củ mới rồi lặn, rồi đặng thấy đã sủi. — Chén chú thơ-lân.

Linh-tùng thành

bị điếm mớctúi

Ông A... là lính tuần thành Cholon, có bát rắng ông đi Saigon có việc, tới ga xe lửa rước chớ Bến-thành mới, bị tên Nguyễn-vân-Ba, 46 tuổi, kéo xe kéo, ở đường Verdun mớctúi ông lấy một cái bốp da đồ đặng 1\$ (0. giấy nhũ của ông và 7 cái giấy số (số máy không biết). Tên Ba đã bị bắt và tên Lê-vân-Giàu, 20 tuổi, Nguyễn-vân-Dũng, 24 tuổi, ở đường hẻm Chassek-vu-Laubat và Trần-vân-Sau cũng đặng bị bắt y tới đống lửa trong y này. Còn một tên Thiệt nữa kiếm chưa ra.

CHOLON.

Sớp-phá

Hôm 6 tây, lối 3 giờ, nơi đường Saigon Cholon, gần đường Mới, xe hơi số C. 1421 của khách Lê-Điêm, 31 tuổi, người coi máy là Trần-phát-Tan, 26 tuổi, trong lừng có giấy thuê thân năm 1919, số 258 hàng Phú-xuân-dông (Giadinh) và một cái hàng cấp coi máy xe hơi số 1462. Xe đặng chạy ngon đặng, Sớp-phá làm sao

không rõ, bình linh xe rế qua một bên rồi leo lên lé, lăm cho hai người ngồi trên xe vào xuống đất, lộ đầu. Hai người ấy là Phạm-vân-Kiểm, 25 tuổi, ở làng Trương-Thanh (Giadinh) và Lưu-Minh, khách rước hàng của hàng Trương-Thanh. Cả hai đều đem nhà thương Cholon bỏ tới về chớ không muốn rằm nhà thương, còn chú sớp phá thì giải về dinh quan Tham-Biện Giadinh vì không có giấy thuê thân năm nay.

Sang đoạt

Sở tuần thành đặng tập vào tên chèo La-khanh-Dư, độ chừng 45 tuổi, hàng Phu-ước-Kiến, số bài chỉ 91841, cẳng về tới đặng 14.799\$09 của chèo Lửa-Nhàn, buôn bán, ở đường Mỹ-tho, môn bài số 93 và 94.

Súng sáu

Quân-tử nào không biết đặng tên của ông F. M... là lính tuần thành Cholon, một cái súng sáu hiệu « Bayard » số 45851, bị số 7. 65. — Kiếm.

Vàng lá

Chèo Quảng-dông Ta - Qui, 29 tuổi, bài chỉ số 142.664, bị tập ova vì tới đặng 4 lượng vàng lá giá 120\$00 của đống hàng nó là Lâm-Lúc, 44 tuổi nghề thợ bạc ở đường Thủy-Binh, số 228.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

(Tiếp theo)

Nói rằng « tình-cờ » là vì trước truyện Kiều không có sách gì hay bằng truyện Kiều, mà sau truyện Kiều cũng không có sách gì hay hơn truyện Kiều nữa, thời truyện Kiều không phải là cái « sản-vật » chung của văn-bộ nước ta, mà là sự sáng-nghĩ riêng của một bậc thiên-tài vậy. Như thế thì không thể lấy cái tỉ-lệ thường của văn-chương nôm mà xét đặng. Phải dùng phép phê-bình khác-của của văn-bộ Thái-Tây mới mong phát-huy đặng cái đặc-sắc, bất-tổ đặng cái giá-trị của một nền tuyế-tác trong quốc-văn Annam ta. Vậy sau đặng xin chia ra bốn mục mà thảo luận về truyện Kiều, lịch-sử tác-phá, tâm-lý của Kiều và văn-chương truyện Kiều; gọi là bốn đôi phép nghiên-cứu của Thái-Tây, không dám phàm-bình gì văn-chương của nước bời.

1. — Cõi-rê truyện Kiều

Tích truyện Kiều ai cũng đã biết. Này về lực như sau này cho rõ về tình-tiết.
Ông Tào, về đời Gia-linh triều Minh. Có nhà Viên-ngoại họ Vương. Gia-tư nghĩ cũng thường-thường bậc trung. Ông bà song-toàn, sanh đặng ba người con : hai cô con gái đầu lòng Túy-Kiều và Túy-Vân và một cậu con trai rồi lòng tên là Vương-Quan, Kiêu, Vân hai người cùng nhan-sắc như nhau, nhưng cô Kiều xem ra có phần sắc-sảo hơn-mà hơn, ca-ngâm thi-họa dù mùi, lại có tài riêng về nghề hồ-cắm, tự tay lựa ra một khúc đất là « Bạc-mạnh-thiên »,

gầy lên ai nghe cũng phải não lòng. Tuổi còn trẻ thơ, Xuân-xanh xấp-xì tới tuần cấp-kế, (1) mà trong lòng đã ngụ những tư-tưởng bi-thu như vậy, đủ rõ là một người « nhân », không có tình, nhè-nhàng vui-lành, các cô con gái khác. Thờn nhớ xem trong « Tây-văn-minh » cho có rằng : « Anh-hoa phải rời ra ngoài, »
Ngôn-thu bạc-mạng mới đời tài-hoa.

Mà quả-nhiên một đời có thật là ững như lời « Tây-văn-minh » thật đã đặng bậc tài-hoa, mà bạc-mệnh cũng đã đến điều bạc-mạng!

Nhân tiết thanh-minh, ba chị em đi chơi hội Đạp-thanh. Tình-cờ xảy ra hai việc, sau này thành như cái then-chốt cho một cuộc đời có Kiêu : một là việc viếng mà Đạm-Tiên, hai là việc gặp chàng Kim-Trọng. Trong tiết thanh-minh, mớ-mà ngoài đồng đầu cũng có người tham viếng, duy có một năm mớ bên đường thấy hương khói vắng tanh. Kieu-nương vốn là người đa cảm, trông thấy thế mà sản mồi thương tâm, bèn đem hương-hoa vào lễ khăn trước mớ. La thay ! lễ xong Đạm-tiên liền thấy ững hiện : gió thổi hương đưa, rành rành đầu bay in trên đất ! Nàng tại cẳng mà mớ bồi-hối, dưng-dang chưa muốn dứt ra về. Bấy giờ thấy một người, văn-nhan cửng nư tự đặng xa đi lại mất trong thấy đặng đứ-xuân, thướt-tha yêu-điệu, có vẻ thuộc xuân-lan,
Khách đã xuống ngựa tới nơi tr-

linh, đến gần mới biết văn-nhan là Hồ-Kim-tên Trong vốn nhà trâm-anh.
Sau tiếp du Nam-phong

(1) Cấp-kế - Tôi tuần yểu tọc. Con gái đến 15 tuổi thì phải vấn-tóc, không bỏ xã như thủa nhỏ, hai mươi tuổi thì gả chồng đặng (Theo cổ-lễ).

Hương truyện

Các kỳ thi hạch
Ngày 7 juin các trường ở Huế sẽ hạch bằng-cấp trung-học. Các quan chăm trường kể như sau này : quan Công-sứ Thừa-thiên, Carlotti, chánh-chủ-khảo. Ông Deletie giám-đốc toà học-chánh, ông Guibier, chủ toà Kiểm-lám; ông Rieus bác-vật sớ Công-chánh; ông Bœuf thầy giáo; cô Yvonne Le Bris, trợ giáo; ông Phạm-ngọc-Thụ, trợ-giáo; ông Hồ-đắc-Hàm, kiểm-giáo trường hậu-bỏ; ông Nguyễn-đình-Hoè, tham-tá có-mặt đều làm phụ-khảo.

Hạch bằng-cấp sơ-học (tây)
Các quan trường kể như sau này : Quan Deletie, giám-đốc toà học-chánh, chánh-chủ-khảo. Ông Mandrette Hội-lý toà-lại; ông Bernard, bảo chế; bà Le Bris, trợ-giáo đều làm phụ-khảo.

Hạch bằng-cấp Sơ-học (Bên-sử)
Tại Thanh-hóa, cả con trai, con gái, đều hạch ngày 9 juin.
Quan Phó-công-sứ Gaudé, chánh-chủ-khảo; ông Dubois, thầy giáo; một ông quan Tây (quan-sứ lư); ông Pichet, thầy giáo; cô Cornu trợ giáo; ông Võ-vân-Minh, trợ giáo; ông Trần-đình-Sanh, trợ giáo; đều đi phụ khảo.

Tại Nghệ-an, cả con trai, con gái, đều hạch ngày 14 Juin.
Quan Phó-công-sứ Thibaudeau, chánh-chủ-khảo. Các quan phụ-khảo cũng như tràng Thanh-hóa.

Tại Hà-tĩnh, cả con trai, con gái, đều hạch ngày 18 Juin.
Quan Phó-công-sứ Saint-Poulof, chánh-chủ-khảo; ông Dubois, trợ giáo; một ông quan Tây (quan-sứ chọn); ông Pichet, trợ giáo; ông Võ-vân-Minh, trợ giáo; ông Trần-đình-Sanh, trợ giáo; bà Trần-thị-Vy, trợ giáo; đều làm phụ khảo.

Tại Đồng-hoi, chỉ con trai, hạch ngày 9 Juin.
Quan Công-sứ Bougier, chánh-chủ-khảo; ông Rivaud, trợ giáo; một ông quan Tây ngoài; ông Bùi-Định; ông Nguyễn-hữu-Trừ; ông Nguyễn-khoa-Toàn, trợ giáo; đều làm phụ khảo.

Tại Quảng-trị, chỉ con trai đi hạch ngày 14 Juin.
Quan Công-sứ Laborde, chánh-chủ-khảo. Các quan phụ-khảo như trường Đồng-hoi.

Tại Quảng-nam, chỉ con trai hạch ngày 14 Juin.
Quan Công-sứ Galtier, chánh-chủ-khảo; ông Riviere, trợ giáo; ông Tôn-thất-Côn, trợ giáo; và một ông Tây ngoài nữa. (quan công-sứ chọn); đều phụ khảo

Tại Tourane, cả con trai, con gái, đều hạch ngày 18 Juin.

Credit national
pour les institutions des pays envahis

(Mấy tên này về việc tu bổ những hư-bị xâm-loạn)

Vay 5 phần lĩ, đồng từ phần, những phần trọn năm đặng 20.000.000 quan, chia ra làm tám kỳ.

Kê những phần :
1.000.000f. — 500.000f. — 200.000f. — 100.000f. và 50.000f.

Ngày 15 tháng 11 năm 1895.

Ngày 15 tháng 11 năm 1895 sau trả đủ số. Cho vay, đồng từ phần, 4.000.000.000f. miễn thuế bầy giờ và sẽ tới, nhà-nước bảo kiết.

Phần cho vay thu chấp tại Banque de l'Indochine từ tới 15 Juin

Những phần cho vay trước hơn phải chịu không có giảm bớt.

Quan Đốc-lý Lamasson, chánh-chủ-khảo. Các quan phụ-khảo như trang Quảng-nam, lại có thêm bà Guérin de Fontjoyeuse, đốc-giáo trường nữ-học Tourane.

Tại Quảng-ngãi, con trai, con gái, đều hạch ngày 9 Juin.

Quan Công-sứ d'Elloy, chánh-chủ-khảo. Các quan phụ-khảo như trưởng Quảng-nam, có thêm có Lê-thị-kim-Quy, trợ giáo.

Tại Qui-nhon, con trai, con gái, đều hạch ngày 9 Juin.

Quan Phó-công-sứ Kerbrat, chánh-chủ-khảo, ông Le Bris, trợ giáo; ông Nguyễn-bà-Luân, trợ giáo; và bà Hồ-thị-Việt, phụ khảo.

Tại tỉnh Phan-thiết, con trai, con gái, đều hạch ngày 18 Juin.

Quan Cai-trị Degineste, chánh-chủ-khảo, ông Le Bris, trợ giáo; ông Nguyễn-bà-Luân, trợ giáo; và bà Natta, đốc-giáo trường Nữ-học Phan-thiết; đều làm phụ khảo.

Tại Nha-trang, chỉ con trai hạch ngày 14 Juin.

Quan Công-sứ Bréda, chánh-chủ-khảo; ông Le Bris, trợ giáo; ông Nguyễn-bà-Luân, trợ giáo; đều phụ khảo.

Tại Huế, cả học-trai, học-trẻ gái, đều hạch ngày 18 Juin.

Quan Phó-sứ Colombon, chánh-chủ-khảo, ông Rivaud, đốc-giáo, phó-chủ-khảo, Winter; quan-bà khố-xanh; ông Bœuf, kiểm giáo trường Quốc-học; ông Olivier, kiểm giáo trường Quốc-học; ông Bùi-Định, kiểm giáo trường Vinh; bà Délélie, bà Dubois, bà Sautton, có Le Bris, trợ giáo; ông Lê-nguyên-Lương, Cung-quang-Mâu, Nguyễn-hữu-Trứ, Lê-quang-Ngoan, trợ giáo; đều phụ khảo.

Lại có ông Nguyễn-duy-Duật, Trương-xuân-Quang, Phạm-phú-Lương, trợ giáo; và 15 người đối, cai khố-xanh, để canh giờ tuần kiểm.

Một điều hại của các nông-gia

Độ rày đương buổi mùa màng, lúa ngoài đồng đã chính cả, số mười phần đã gặt được sáu bảy phần, trong sáu bảy phần ấy, thời đã phơi khô và đở vó vữa chừng được năm phần, còn ba phần hoặc ở ngoài đồng, hoặc đã gặt về chất đống trong các sân đập lúa của các điền gia. Ấy hiện nay là buổi cần như thế

việc đập lúa mà bao nhiêu trâu bò ở lục-huyện phần nhiều mức phải bệnh đau móng, bốn móng chùn đều sưng, và làm mù như là mỗi giữa két chùn sinh ra một mụn uag vậy. Vì thế cho nên lúa tuy gặt rồi mà phải chịu đê từng đống chờ cho mọc mộng hư cả; có nhà dùng cách khác mà đập lúa; hoặc lấy chày lấy vó mà đập, hoặc lấy chùn người mà đập, làm như thế cũng chỉ được ít nhiều thôi chứ đã đê bằng trâu đập. Bệnh đau móng ấy người ta chưa hề thấy cho nên chịu đê vậy không biết trị thế nào, cứ đê chờ đến ngày lạnh thôi. Vì vậy, ấy mà lúa không phơi được, nên giá gạo lại tăng cao lên, nay đã tăng đến một quan có năm lon, chờ không phải vậy lon như mấy hôm trước.

Gặp những cảnh ngộ ấy, người càng thêm động lòng về sự cơ-táo xử ta còn chậm quá. Thiết-tưởng rằng muốn làm cho bớt lúa-rời, và khỏi bông lúa là một việc rất cần không thiếu gì thực làm, chỉ tốn một lượt mà dùng được hoài, tại gì mà bắt trâu bò phải đập cho thêm mệt nhọc, nó đã phải kéo cày kéo bừa mệt nhọc cả ngày, tối lại còn phải đập lúa cho đến ba bốn giờ sáng mới thôi; ấy là một sự hại cho việc nuôi trâu mà không biết. Thường thấy các miền nhà quê từ tỉnh Quảng-ngãi trở vào, mỗi khi gặt lúa xong, thời tại giữa đồng vựa bỏ lại, người vào trong cặm lúa mà đập, rồi hứng lấy lúa hạt đem về phơi, Ấy cũng một cách tiện lợi nhỏ mọn, mà có đỡ nhọc cho trâu bò nhiều lắm.

Ăn xoài mà chết
Độ rày các miền lân bang đem xoài đến Huế bán rất nhiều. Nhứt là miền Bình-định, Phú-yên, lại càng nhiều hơn đầu cả; ở Bao-vinh là nơi ghe thuyền thả neo tại đó, cả ngày đến tối ghe nào vào lân cũng chở toàn là những xoài; chẳng phải là một giống xoài Tượng mà thôi, cho đến xoài Ngựa, xoài Nát, xoài Cơm đều có cả. Trong giống xoài thì nên biết rằng có xoài Tượng là ngon thứ nhứt, thứ nhì đến xoài Ngựa, còn như xoài cơm thì thật là một thứ rất độc; ăn nó thường sinh

hùng đồ con mắt, đau đầu-đông, hoặc sinh ra mụn nhọt, ấy là người ăn ít. Còn như ăn nhiều thời tiệt hại đến tánh mạng. Thế mà có ai sợ gì, cứ ăn như thường, và bán cũng chợ cùng quán không sót nơi nào, cho đến hai bên đường, đi c ùng có bán cả, vì giá nó rất rẻ, mới xu đã mua được ba bốn trái cho nên dễ bán, chẳng khi nào lỗ, nên mùa này lắm người đi bán; xoài, Ba người đàn bà kia ở lối Thuận-Long, thường mỗi năm đến mùa hè thì xuống Bao-vinh mua xoài về bán; năm nay cũng đỡ sách củ.

Nghe đâu một buổi mai kia, cả ba người ấy rủ nhau xuống ghe mua xoài, xuống mua sớm được giá rẻ, mới ít người giành mỗi hàng; khi trả giá cả xong, thời nghe đôi bụng này vì dấy sớm chưa ăn gì điếm-đếm cứ mỗi thấy có sẵn một mớ xoài đậu chua họ đã lựa ra ngoài lúc này, bèn rủ nhau mở khăn trầu ra lấy dao rạch lột ăn; mỗi trái chỉ ăn được vài lát, vì thì xoài đậu không loãn hảo. Chả cha là ngọt, mà ngọt thì, rú nhau ăn hết cả, mớ ấy chừng 100 trái. Ăn xong rủ nhau gánh ba gánh xoài nặng lừ đừ về nhà, thời nghe trong mình rất mệt, một hồi nghe chóng mặt đau đầu đi nằm nghỉ; nghỉ một hồi lâu, nghe êm giấc, té ra em luôn!

Kinh thay! tưởng là tầm thường nên không chạy chữa thuốc men té ra đến tận ngang.
Hồi kể hay ăn đồ quả-phẩm hãy lấy chuyện này làm gương!

Đông-Pháp báo tin
HUE
Bạc hạ như chớp
Cách hai ngày mà giá bạc hạ xuống lạnh như chớp. Mới hôm trước sáu Annam bạc còn năm quan một đồng, qua hôm mồng bảy hạ xuống 4 quan 8 tiền. Hôm mồng tám lại xuống đến 4 quan 6 tiền.
Chẳng biết kêu với ai, chẳng biết vì cơ gì mà sinh ra những sự tệ ấy. Khôn khôn hay cho những người bán bạc!
Một trận mưa rất quí
Chợt hôm nọ vào khoảng 3 giờ đến 5

giờ, một trận mưa rất to tủa tã tưởi nhून khắp cả sáu huyện đầu đó đều lai láng, được cơn mưa quí hóa ấy sẽ mừng cho nghề nông phổ được làm bé sinh sắc phần hơn.
Trận mưa ấy thật là một trận mưa đáng vạn đáng ngàn của những nhà nông ấy rồi. Nên mừng thay!

Xe thuê
Số cảnh sát mới tuyển cho các nhà cho thuê xe sáu sỏ quân cho cu-li re đường ăn mặc cho sạch sẽ tiếm tất. Hôm nay đã thấy nhiều đũa kéo xe mặc áo quần ấy rồi, áo quần đều may bằng vải kaki và nẹp đỏ.

Cách ấy thậm phải, vì nhiều đũa áo quần rách rưới bẩn thỉu, làm cho người ngồi trên xe phải cảm ghê.
Còn một sự nữa cần nữa là cầm con nít kéo xe. Nghe đâu đã có lệ cầm người chưa đến 17 tuổi thì không được kéo xe hàng, vậy mà nhiều khi thấy cu-li re còn nhỏ lắm. Đâu người lính tuần có cầm một bất công khó lòng, vì thành phố thì rộng mà bọn cu-li re lại có một bản đi bán lại cho nhau, bóa ra xe thì một đũa thuê, mà đũa khác kéo. Nghe kéo xe là nghe lao tù, mà người kéo xe ồm yêu thế cũng nguy cho nó, mà lại nguy cho người đi xe nữa.

CUỐN NHỊ
Truyện trình thám
TIÊU THUYẾT
Cuốn nhì đã in rồi, cửa ba còn in tiếp đủ cho trọn pho. Kinh liệt-vị, mua xem cho rõ sự tích của một người trình thám rất có danh tra vụ án mạng như thần. Nếu như các nhà thương-gia trong lục-châu mua mà bán lại thì tối sẽ định bán bằng như sau đây:
Giá mỗi cuốn, là..... 0/20
Mua đến từ năm chục cuốn thì sẽ có huê hồng 40% từ một trăm " 50 "
Xin do address như sau đây:
CHAU-VAN-NGOC.
à l'Imprimerie de l'Union
157, Rue Latine, 157.
SARGON

IMPORTATION COMMISSION
Entrepot de Cholom
71 rue Tông-độc-Phuong
Hãng trừ Hàng Hòa
Paul-NHỆU Cholom.
Các thứ vải. — Đồ gia vị Lang-sa và các nước. — Rượu chát và các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và savon thơm. — Các thứ đồ sơn óng và sơn nhũ. — Các thứ đồ sơn nhũ và sơn nhũ. — Các thứ đồ sơn nhũ mới lại Paris giá rất rẻ.
Hàng này chỉ có một công mà mua được nhiều hàng hóa làm bên ngoài đây, các nhà buôn nên mua ngay thép để tại Paulbiou-Cholom giá thép nói 607
Le Directeur
Paul Huệ
Officier d'Artillerie Coloniale démissionnaire
Chef de Guerre

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL, mà thời gian này là thứ giấy văn thuốc điếu.
Tài nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Người-Annam
Nên hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »
Vì thuốc thơm tho hơn hết,
Vì chế tạo theo phép vệ-sanh,
Vì bán giá rẻ hơn thứ khác!
Nên bỏ các thứ thuốc ngoại quốc,
Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».
Bán tại Đông-pháp Yên-thảo Công-ti ở Hanoi,
Depot tại Cholom, 2 et 4, rue Lareynière,
và các nơi tạp hóa, đều có bán.

Muôn bán

Caoutchouc cây, ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa giống tốt. - Vừa trồng. Muôn mua xin do nơi ông HUỖNH-HỮU-NHO, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

Hãy uống thử thứ rượu AMER HONORE Là một thứ giải khát ngọt thượng hạng. Của một mình hãng Denis freres có trữ mà thôi.

BAZAR MERCEUR JODETS

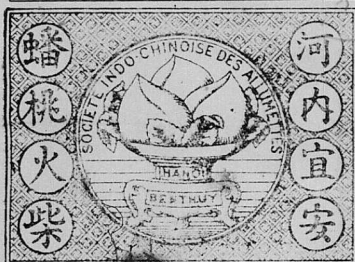
Jules Ha-kim-Tuong

9 Boulevard Gallieni En face de la Gare Némésis Ouverture 30 Mai 1920

Ancien Employé de la Maison A. Courtinat & Cie Ông Jules Hà Kim-Tuong vốn xuất thân ở nhà buôn Langsa đã lâu rồi, nghề thương-mại thật khéo liêm lām.

Nay ông riêng ra lập thương-cuộc Epicerie là sở dĩ để buôn bán đồ ngoại-đương mà như là hàng-hóa bán Đại-Pháp, đặng giới-thiệu cho nhà buôn ta trong sáu tỉnh. Hiện nay đồng bang ta đã rõ đường công-hương là một đàng cả của anh-quân, ai ai cũng mong bước tới, vì vậy nên ông Jules Hà-kim-Tuong, có muốn mở mang thương-tiếp cho quê-hương, để-xướng hiệu này, trước bán giá rẻ cho người bán rĩ, sau nữa thì vì nhà buôn ta mua đồ bên Pháp, được nhẹ đến số phi.

Vậy đồng bang ta trong sáu châu, muốn hỏi đầu chi về việc thương-mại bên Pháp hay là tại Saigon, gửi thư hoặc giáp mặt, thì ông sẵn lòng giới thiệu cho. T. T.

một mình hẰNG Denis-frères đại-ly cả Đông dương thứ hộp quet này.

Hộp quet này khắp nơi đặng phép bán là một sự nhỏ một hộp mà thôi.

N° (45) FEUILLETON DU 14 JUIN 1920

ROMAN

ĐÀN KIA THEO MÃI

BẢ MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CÁNH-TIÊN tự thuật

Đêm thứ bảy (tiếp theo)

« Như định như ý, nên từ đây, tuy tôi chẳng vui, đêm ngày bâng chửa xót, chẳng giữ nào mà tôi quên sự như phuôt thân danh, song tôi cũng e ấp để lòng, bề ngoài cứ nói cười lại lại. Nhiều khi, canh vắng đũa phòng, tôi giả dăm mà lần dò cho thâu khúc sông nguồn ngọn, nhưng mà tôi độ không ra; mà hễ tôi độ không ra chừng nào, tôi lại cảm hơn giận này, hơn cho đến đôi lām cơn giận không nổi, để lộ đầu ra ngoài, làm cho ở nhà tôi phát nghi, chớ díp, càng kiêu lời đùa hỏi.

Trót quá ba tháng trường mà tôi độ không ra môi, Lê-quí-hữu nghĩ coi, nói đáng cay biết quá nào phân, có hỏi, chuyện này chuyện kia nó đốn-đập đến cho tôi nữa, tôi ngã lòng, muốn phê tét bỏ đi, càng nhảm mắt cho rồi sự thế. Những chuyện này chuyện kia đốn-đập đến cho tôi đó, Lê-quí-hữu biết là chuyện chi không? Chẳng để nhọc lòng tìm hiểu, tôi nói luôn cho Lê-quí-hữu tận tường, việc nhà rồi, rồi lại tới việc quan, làm cho tôi bị quở la ngày một.

Kinh trình

Lò rượu Đông-Dương của hãng Langsa kêu là Société Française des Distilleries de l'Indochine (S.F.D.I.C.) (kinh trình cho chữ vị Thượng-nhơn và Saigon lục-tinh hay rằng:

Kể từ ngày 26 avril 1920, Hãng rượu tạm dời phòng việc về số 66, đường Bonnard, Dãy-thép số 347.

Vậy khi cáo mua bán, đòi hỏi và gửi thơ từ chi, như thiết việc mua bán, tiền-bạc hay là điều đình cang thiệp với Bồn-hỏi, xin cứ đề nghị đó mà kỹ hứa.

Tổng-ly Nam-kỳ và Cao-miền Kỳ tên.

EPICERIE VINS LIQUEURS

Thứ Hai 17 Mai 1920

KHAI TRƯỞNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Ở đường CALINAT SÀI GÒN, số 195 tới 201

Ông André Lê-văn-Minh, Tổng-ly. Báo-tế-sư nhứt hạng ở Y-viện thành Paris, Học-sanh tốt nghiệp trường-y được báo-tế, Cựu học-sanh các trường-trưởng thành Paris, Cựu báo-tế công các nhà thương tỉnh Seine, Đặng phần thưởng nhứt hạng kỹ thi hóa học 1914:

MỀ-dai-bạc

MỀ-dai-đồng

Của ti tề-cấp bá tánh thành Paris.

MỀ-dai-đồng

Của hội Phụ-nhơn, Pháp-quốc (thành Paris).

Toa thuốc

Chế y theo toa của thầy thuốc cho.

Phần việc riêng

Để cho tay chế thuốc Langsa quán sực.

Thuốc, thiết nghiệm Chanh hiệu Langsa

Chất hóa-học thiết rỗng và như hạo hạng

Phân Giải Sinh vật học

Tê-trùng học và Hóa học

Ồ hắc chất nước uống

Hoàn-Tê

DẦU HOA Dầu Essence de Menthe hiệu Mitcham như hạo hạng

Thuốc thiết nghiệm và các vị của ông Lê-văn-Minh

Thuốc bở Quinium

Huỳnh nhỏ màu tan ra nước Trích dầu ba thứ quinquina

Bổ lực và trị bệnh rét

Thuốc tiêu

Thuốc valérianate d'amoniaque. Có Y-viện nhận chứng trị bệnh đầu gối côi

Thuốc xổ

Thuốc hườn xô

Êm-điện và hay

Kola Stabilisée

Huỳnh nhỏ tiêu đung

Gadulol

Thuốc có trộn dầu cá morue

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Tiệm Langsa

Bán rong những thuốc Langsa

Nhà lãnh mua tại Paris - Lyon - Marseille - Nice

không nhìn cho biết là ai, chừng tôi đi qua, thoát nghe có tiếng kêu: « Ông già... ông già, đứng lại đây mới chuyện ! » Tôi giật mình ngó lại, thấy con Ba-Tur, tôi thán thán: « Úa này ban gia đây ma ! » Thán rồi lại tính chắc nó đốn tôi mà xin tiền, nên tôi trợn nói: « Bữa này, đầu có lệt da tao, cũng không có ! » Trong bụng thì như vậy, chớ mặt ngoài há để người ta nói là nói với Lê-quí-hữu, con Ba-Tur là một con người đẹp trong đời, sắc nước hương trời, như mưa trâm lạc nhận; đầu ai mà thủ thủ với nó cho mảy, chừng thấy mặt nó, người người hờn. Bởi vậy khi mới thấy mặt nó, trong bụng tôi đã ghé, miệng nói lời chào trức, chừng thấy cái vẻ nó cười nói hữu duyên, tôi cũng như cười nói theo với nó.

« Nó đi đầu sớm mà đứng đây, số... rồi bỏ tay qua vuốt vai tôi mà nói rằng: « Tôi đi đốn mình mà thăm vì vắng thấy lâu ngày, lòng tôi quặng nhớ ! » Tôi biết nó mới miêng mà phỉnh tôi lắm chớ, nhảm mà chẳng rõ tại sao, khi tôi nghe nó nói mấy lời, chỉ tôi lại khoái. Lê-quí-hữu nghĩ coi cái nét hường-nhan nó để đôi người trí ra ngu là bao nà !

Tuy vậy mà cái ngu đó chưa hại gì, cái ngu này đây mới đáng trách cho chớ. Bị nó vuốt-vé cười nói với rồi khoái chi, đứng mà ngẩn-ngơ, ngẩn-ngơ cho đến đôi không biết chi mà nói cho qua, chầy hỏi thăm gia-thế: « Sao, đốn này giàu

có thế nào ? » Như thế phải tôi giặc đặng cho nó đi chăng? Tôi biết tôi chỉ ngu ! Bởi vậy - nó thì lành - nghe hỏi, chíp lấy lời mà xin bạc: « Minh khéo hỏi thì chớ úa ! Tôi làm chi mà giàu ? Bấy lâu, nhờ mình nên mới ra bề, bằng chẳng thì cũng là nhờ quê vì khó tôi. Tôi nói bữa này còn nữa mình và xin mình cho vài chục ! » Nghe nói mà hỏi tôi, trong bụng chằng có một đống mà tôi tin nhà chớ ? Đu bụng tôi miêng cho, thì cũng không thể nào chớ, đầu tôi mà đương chi thì đã lặt, rồi lại lặt, chớ không nên nó lại ton ton, nó lại ton ton đặng. Lê có nhảm, chớ đặng hỏi thì tôi sợ lắm, bực lắm; bởi vậy tôi lại không ở mà tại nhà, bắt bình lờ lờ, ngoài nhà. Con biết rằng ! Nó, ngo mặt tôi, liếm thêm biết, dường như trên trán tôi có chữ « không bằng lòng » lộ ra cho nó đọc vậy, nên tôi chưa trả lời, nó đã cười. Ưng đó mà dáo và tiếp:

« Này, mình đặng trường có má cho tôi bạc, mình đặng trường cho má, thì ngày tôi ăn-bữa, tôi coi cái tôi tới nay, tôi thương trường mình nhiều lắm, đầu răng mình chằng còn nghĩ đến tôi. Bởi vậy tôi nhờ mình bao nhiêu mà đặng trường ngày đáp đối, thì tôi bằng tâm díp mà đến ăn đáp nghĩa cho mình luôn luôn.

(Sau sẽ tiếp theo) L. H. Murr.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kè nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chur quân-tù có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Nếu ĐƯỢC-TẶNG LƯỢC-BIỆN xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên xứ Corse, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng. Ai mua thì phải hỏi cho đúng tên AUGUSTE MATTEI. Rượu này nội Đông-dương chỉ có một mình hãng Denis frères trả mà thôi.

LỜI ngỏ cùng khán quan

Chư ông muốn vẽ hình cho thiết khéo, thiết giống, xin đem hình đến mượn tiệm họa-chon-dung của Mr Tronchet-Nhuận; thì ắt sẽ được vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiều nhà sang trọng ngợi khen. Hình vẽ dễ trăm năm không phai.

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp về nghề vẽ và ba cái bằng cấp của hội đấu-xảo Đông-dương ban khen. Quí-vì muốn biết rõ, xin viết thơ hỏi, tiệm này sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có, cất nghĩa rõ cách vẽ và đề thước tác giá cả phân minh. Gởi thơ, hình, hoặc mandat xin để bao thơ như vậy:

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Chủ-tiệm
Họa-Chon-Dung
25, Boulevard Paul-Bert, Saigon.

Háng Dầu TRƯƠNG-VĂN-BÈN,

có bán đủ thứ dầu
Dầu phộng ăn thiết ngon và tốt.
Dầu dừa.
Dầu xỏ không có mùi hôi.
Dầu mè thơm.
Và Dầu bóng giá rẻ để thợ bạc dùng.

Bánh dầu đậu phộng thiết tốt.
Bánh dầu dứa-đu.
Bánh dầu hội gòn.
Bánh dầu bột bông.
Bánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN! Khách-trú

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phộng, mè, bột gòn, bột bông, bột dứa-đu, dầu và bột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.
Xin Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi thì tôi gởi kiểu và san bảng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức.

Nay lời:
TRƯƠNG-VĂN-BÈN.
Hội-dồng quán-hạt,
Đường CAO-MÉN, số 40, CHOLON.

CANOT HỒI

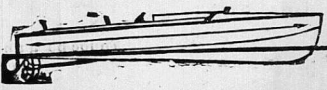
Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Đề chớ chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

đề tuân du điền địa

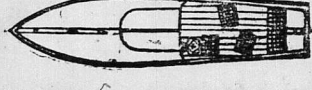
NGƯỜI ĐÓNG TÀU
Ở đường Paul Blanchy số 127
SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỆU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÈU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc chắn
đóng kỹ càng
giáng đẹp!

giá 1.500 \$
sấp lên

Khởi hoạt
lập-làng sạch sẽ
Giá rẻ

LỜI RAO CÁN KIP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).

Muốn hội thăm đều chỉ cứ do nơi đó.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
ĐƯỜNG LƯU MÓN BÀI 99 và 101
ĐẤT-HỒ (SAIGON)
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu, tôi khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: xe mui, xe hai bánh, xe kiện, xe xích, xe bò cũng có đóng, thậm chí xe đạp cũng kiểu kiem thời, sơn đẹp, bánh xe mềm, muôi xe đủ kiểu, và cũng có đóng các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn, có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-sút, ống cây giá tị bên tây chờ lại, cao-sút, ống thay trong bánh, kiền đèn tây, ống bắt kê xe độc chiếc và xe song mà ống đa tây may rất khéo và chắc, có đèn yên cỡi, chuông đạp hai tiếng, bình để thấp đèn khí đã theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Có xin qui khách có dịp đến Đất-hồ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiếu mua giúp làm ngời, thì tôi rất cảm ơn hạ cố.

Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Đội hàng trán tô

Bấy lâu về đã giầy công luyện chế các thứ Trà Việt-Nam ta, có ướp rờng những mùi hoa thơm vàn vàn...Đặt là Kỳ-tâm-Hiền dấu riêng «Trái-Tim đỏ» đựng bằng hộp thiết với gói lớn gói nhỏ đủ hạng!

Trước giúp nhau làm nghĩa!
Sau bồi bổ quốc-hồn!

Hần các
đứng hào tâm
doài tưởng, mà
giúp sản vật Quê hương
phát đạt! Mong sao bên
vững Quốc-hồn Việt-Nam! Ai
oi! san tâm lòng son!! Khéo mà!!

H. K. SANH
Quản lý và chế tạo Kỳ-tâm-Hiền 61-62 đường
Testard và đường Charles Thomson CHOLON
Phố góc gần gare xe lửa Cholon-Mytho

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ

Kính cùng qui ông dùng khảm đen rõ:
Tôi thiết rành nghề thợ khảm trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khảm nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu này rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thợ khảm có thứ khảm bích theo kiểu cấp tốc, qui ông muốn kết dính lại một lần bích lên để xuống như dùng sơn vậy rất tiện, thì phải do (contour de tête) mấy tế phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chế mấy ông

đang tôi làm với giá rất liệt mà chất lượng mà phải trên 2 khảm. Khảm này có hai giá tùy theo hàng ngang như:

Hạng một, bưng và nhiều Bombon 1 khảm..... 2.650
Hạng nhì, bưng và nhiều Bombon 1 khảm..... 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ gởi giá cho để bán.

Có xin qui ông hãy mua khảm để dùng cho thiết khéo và kỹ càng, thì tôi sẵn lòng mà lại giá rẻ.

Kính cáo
Nguyễn-vin-Hồ
Thợ khảm đen
Phố de M. Hebi, Propriétaire
à Suối đền Bình-nhâm (Lái-thiền)

Hết
5000
Kiến
Hàng, xe
Marina
- 13 c
Hành
có ren
Của
càng n
Giày
- 12 r
Bán
(Annar
Khôn
Của, 0
Giày
đẹp 50
- 12
Kiến
al-kén
- 16
Gởi

Ti
Aướn
Ma
tiền
lên,
Nón
savo
của
Saig

PIL

Pharm specia

福
德
人
之
身
心
皆
受
其
益
不
論
何
種
疾
病
服
之
無
不
立
見
奇
效
誠
為
濟
世
之
良
藥
也
每
瓶
售
銀
二
角
分
每
打
售
銀
二
元
正
總
經
理
廣
東
省
省
城
大
新
街
廣
生
堂
藥
行
代
理
各
埠
藥
房
均
有
代
售

(Pillule
de
Serravallo
à
Paris)

PHI: 3

